

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6404

[Total No. of Pages : 3

[5817]-101

B. Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-C11 : Foundations of Library And Information Science

(2020 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words : **[15]**

- a) Explain the third law of library science.
- OR
- b) Explain process of information transfer.

Q2) Answer in 100 words : **[10]**

- a) Explain library as a social institution.
- OR
- b) Explain the barriers in resource sharing.

Q3) Answer 100 words : **[10]**

- a) Discuss : Library as a cultural organization.
- OR
- b) Trace the knowledge sharing activities in India.

Q4) Write short notes in 50 words : (Any three) **[15]**

- a) National Library.
- b) Copy right act.
- c) Professional ethics
- d) Public relations.
- e) Data and Information.



P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

P6404

[5817]-101

B. Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-C11 : Foundations of Library And Information Science

(2020 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दात उत्तरे लिहा. [15]

अ) ग्रंथालयशास्त्राचा तिसरा नियम स्पष्ट करा.

किंवा

ब) माहिती रूपांतरणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दात उत्तरे लिहा. [10]

अ) ग्रंथालय एक सामाजिक संस्था आहे हे स्पष्ट करा.

किंवा

ब) साधनांच्या वाटणीतील अडथळे स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 100 शब्दात उत्तरे लिहा. [10]

अ) चर्चा करा : ग्रंथालय एक सांस्कृतिक संस्था आहे.

किंवा

ब) भारतातील ज्ञान वाटणीच्या कार्याचा मागोवा घ्या.

प्रश्न 4) 50 शब्दात टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) राष्ट्रीय ग्रंथालय
- ब) कॉपीराइट कायदा
- क) व्यावसायिक नीतीमत्ता
- ड) जनसंपर्क
- इ) डेटा व माहिती



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6405

[Total No. of Pages : 4

[5817]-102

B.Lib.I.Sci. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-C12 : Library Management

(2020 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail in 300 words :

[15]

- a) Explain the need for book selection. Discuss 'Demand' Theory of Book selection.

OR

- b) Discuss in detail Urquhart's principles of management.

Q2) Answer in 100 words :

[10]

- a) What is meant by staff manual? State its need.

OR

- b) What is meant by Auditing? Explain its Types.

Q3) Answer in 100 words :

[10]

- a) State and justify various columns for a page in an Accession Register.

OR

- b) Define management. Explain the qualities of a good manager.

P.T.O.

Q4) Write short notes in 50 words (Any three) :

[15]

- a) Withdrawal policy.
- b) Book labels
- c) Five Enemies of books.
- d) Importance of budget
- f) Book Renewal.



Total No. of Questions: 4]

P6405

[5817]-102

B.Lib.I.Sci. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-C12 : Library Management

(2020 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : [15]

अ) ग्रंथ निवडीची गरज सांगून 'मागणीच्या सिध्दांता' ची चर्चा करा.

किंवा

ब) अर्कहार्ट यांच्या व्यवस्थापनाच्या तत्वांची चर्चा करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : [10]

अ) स्टाफ मॅन्युअल म्हणजे काय ते सांगून त्याची गरज विषद करा.

किंवा

ब) लेखा परिक्षण (Auditing) म्हणजे काय ते सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : [10]

अ) दाखल नोंद वही मध्ये कोणते स्काने असावेत ते सांगून त्याची आवश्यकता स्पष्ट करा.

किंवा

ब) व्यवस्थापन म्हणजे काय ते सांगून एका चांगाला व्यवस्थापकाचे गुण नमूद करा.

प्रश्न 4) 50 शब्दांत टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

[15]

- अ) ग्रंथ बाद करण्याचे धोरण
- ब) ग्रंथ चिठ्ठ्या
- क) ग्रंथाचे पाच शत्रु
- ड) अंदाजपत्राचे महत्व
- इ) ग्रंथाचे नूतनीकरण



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6406

[Total No. of Pages : 4

[5817]-103

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**BL-C13 : Information Sources, Systems and Services
(2020 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail with 300 words : [15]

- a) Define Information sources. Discuss types of Information sources in detail.

OR

- b) What is meant by reference sources? Explain evaluation criteria of Reference sources.

Q2) Answer in detail with 100 words : [10]

- a) What is user Education? Discuss methods of user Education.

OR

- b) Describe theories of Reference service.

Q3) Answer in detail with 100 words : [10]

- a) Define Reference service. Explain need and objectives of Reference services.

OR

- b) What is Information systems. Discuss INIS in detail.

P.T.O.

Q4) Answer short notes in 50 words (any 3) :

[15]

- a) Information Literacy
- b) RSS Feeds
- c) Information needs
- d) Subject Gateway
- e) Primary and secondary sources



Total No. of Questions : 4]

P6406

[5817]-103

B.Lib I.Sc (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-C13 : Information Sources, Systems and Services

(2020 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दात उत्तर लिहा. [15]

अ) माहितीचे स्रोत म्हणजे काय हे सांगून माहितीच्या स्रोतांच्या प्रकारांची सविस्तरपणे चर्चा करा.

किंवा

ब) संदर्भस्रोत म्हणजे काय हे सांगून संदर्भस्रोताच्या मूल्यमापनाचे निकष लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दात उत्तर लिहा. [10]

अ) उपभोक्ता प्रशिक्षण (User Education) म्हणजे काय? उपभोक्ता प्रशिक्षण देण्याच्या पद्धतींची चर्चा करा.

किंवा

ब) संदर्भ सेवेच्या सिद्धांताचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) 100 शब्दात उत्तर लिहा. [10]

अ) संदर्भ सेवेची व्याख्या लिहा आणि संदर्भ सेवेची गरज आणि उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

किंवा

ब) माहिती प्रणाली (Information systems) म्हणजे काय? INIS ची विस्तृत चर्चा करा.

प्रश्न 4) 50 शब्दात टिपा लिहा (कोणतेही तीन).

[15]

- अ) माहिती साक्षरता
- ब) आर एस एस फीड्स् (RSS Feeds)
- क) माहितीची गरज
- ड) सब्जेक्ट गेटवे (Subject Gateway)
- इ) प्राथमिक आणि दुय्यम स्रोत



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6407

[Total No. of Pages : 3

[5817]-104

B.Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**BL - C14 : Knowledge Organisation : Classification Theory
(2020 Pattern) (Semester - I)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words : [15]

- a) Write differences between knowledge classification and Book classification.

OR

- b) Explain five fundamental categories (PMEST) in colon classification.

Q2) Answer in 100 words : [10]

- a) Explain with examples different parts of call Number.

OR

- b) Write a note on features of UDC.

Q3) Answer in 100 words : [10]

- a) Define subject. Explain its types.

OR

- b) Write short biographical sketch of Melvil Dewey.

Q4) Write short notes in 50 words (Any Three) : [15]

- a) Qualities of a Good Notation.
- b) Need of Generalia class.
- c) Concept of phoenix schedule in Dewey Decimal classification.
- d) Tree of Propyry.
- e) Automatic classification.



P.T.O.

Total No. of Questions: 4]

P6407

5817]-104

B.Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - C14 : Knowledge Organisation : Classification Theory

(2020 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. [15]

अ) ज्ञान वर्गीकरण व ग्रंथ वर्गीकरण यातील फरक लिहा.

किंवा

ब) कोलन वर्गीकरणातील पाच पैलू (PMEST) स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]

अ) बोधांकाची वेगवेगळे भाग सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

ब) यु.डी.सी. वर्गीकरण पद्धतीतील वैशिष्ट्ये यावर टीप लिहा.

प्रश्न 3) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]

अ) विषय म्हणजे काय ते सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

किंवा

ब) मेलविल ड्युई यांचे संक्षिप्त चरित्र लिहा.

प्रश्न 4) 50 शब्दांत टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

[15]

- अ) चांगल्या चिन्हांकाचे गुणधर्म.
- ब) संकिर्ण वर्गाची गरज.
- क) ड्युई वर्गीकरण पद्धतीतील फिनिक्स सारण्या ची संकल्पना.
- ड) प्रोफेरीचा वृक्ष.
- इ) स्वयंचलित (Automatic) वर्गीकरण.



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6408

[Total No. of Pages : 4

[5817]-105

B.Lib. I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - C15 : Knowledge Organisation : Cataloguing Theory

(2020 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words :

[15]

- a) Point out the differences between classified catalogue and dictionary catalogue.

OR

- b) Explain different types of entries in CCC.

Q2) Answer in 100 words :

[10]

- a) Explain techniques in deriving subject headings.

OR

- b) Explain various bibliographic standards.

Q3) Answer in 100 words :

[10]

- a) Trace the history of development of catalogue codes.

OR

- b) Explain the types and use of metadata.

P.T.O.

Q4) Write short notes in 50 words (Any Three)

[15]

- a) AACR 2
- b) Alphanetico subject catalogue
- c) ISBD
- d) Authority file
- e) Dublin core



Total No. of Questions: 4]

P6408

[5817]-105

B.Lib. I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - C15 : Knowledge Organisation : Cataloguing Theory

(2020 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. [15]

अ) वर्गीकृत तालिका व कोष तालिका यामधील फरक स्पष्ट करा.

किंवा

ब) सी. सी. सी. मधील नोंदींचे निरनिराळे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]

अ) विषय शीर्षके निवडण्याची निरनिराळी तंत्रे स्पष्ट करा.

किंवा

ब) सूची विषयक निरनिराळी प्रमाणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]

अ) तालिका संहितेच्या विकासाच्या इतिहासाचा मागोवा घ्या.

किंवा

ब) मेटाडेटाचे प्रकार व उपयोग स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) 50 शब्दांत टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) AACR 2
- ब) अनुवर्ण विषय तालिका
- क) आय. एस. बी. डी
- ड) ऑथोरिटी फाईल
- इ) डबलिन कोर



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6409

[Total No. of Pages : 4

[5817]-107

B.Lib. I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - DSE : School and Media Librarianship

(2020 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words :

[15]

- a) Discuss children's section in public library according to Infrastructure, collection and services.

OR

- b) Write a detail note on collection development of school library.

Q2) Answer in 100 words :

[10]

- a) Discuss users and services of school library.

OR

- b) Define Children Library. Discuss functions of Children Library.

Q3) Answer in 100 words :

[10]

- a) Describe collections of School Library.

OR

- b) State needs of children in School Library.

P.T.O.

Q4) Write short notes in 50 words (any Three)

[15]

- a) Reading Habit
- b) Users of children library
- c) Digital Library for children
- d) Story books & their types
- e) Reference service in school library



Total No. of Questions: 4]

P6409

[5817]-107

B.Lib. I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - DSE : School and Media Librarianship

(2020 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. [15]

अ) सार्वजनिक ग्रंथालयातील मुलांच्या विभागातील पायाभूत सुविधा, संग्रह आणि सेवा यांची चर्चा करा.

किंवा

ब) शालेय ग्रंथालयातील ग्रंथ संग्रह विकास यावर सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]

अ) शालेय ग्रंथालयाचे उपभोक्ता आणि सेवा यांची चर्चा करा.

किंवा

ब) मुलांचे ग्रंथालया यांची व्याख्या द्या आणि त्यांच्या कार्याची चर्चा करा.

प्रश्न 3) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]

अ) शालेय ग्रंथालयातील संग्रहांचे वर्णन करा.

किंवा

ब) शालेय ग्रंथालयातील मुलांच्या गरजा नमूद करा.

प्रश्न 4) प्रत्येक 50 शब्दांत टिपा लिहा. (कोणतेही तीन)

[15]

- अ) वाचनाची सवय
- ब) मुलांच्या ग्रंथालयाचा उपभोक्ता
- क) मुलांसाठी डिजीटल ग्रंथालय
- ड) गोष्टींची पुस्तके आणि त्यांचे प्रकार
- इ) शालेय वाचनालयातील संदर्भ सेवा



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6410

[Total No. of Pages : 4

[5817]-201

B. Lib. I. Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - C 23 : Basics of Information and Communication Technology

(2020 Pattern) (Semester - II) (Theory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words :

[15]

- a) What is software? Explain types of software with suitable examples.

OR

- b) Discuss in detail need and advantages of computerization in libraries.

Q2) Answer in 100 words.

[10]

- a) Discuss Input units of computer.

OR

- b) Write a detail note on Computer Network.

Q3) Answer in with 100 words.

[10]

- a) Discuss Primary Memory in computer.

OR

- b) What is Internet? Give its features and services.

P.T.O.

Q4) Write short notes in 50 words (any three) :

[15]

- a) Define ICT
- b) Importance of website
- c) Concept of Host and Clientele.
- d) Library Network.
- e) Firewall.



Total No. of Questions : 4]

P6410

[5817]-201

B. Lib. I. Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - C 23 Basics of Information and Communication Technology

(2020 Pattern) (Semester - II) (Theory)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. [15]

अ) सॉफ्टवेअर म्हणजे काय? सॉफ्टवेअरचे प्रकार उदाहरणांसहित स्पष्ट करा.

अथवा

ब) ग्रंथालयातील संगणकाची गरज व त्याचे फायदे यावर चर्चा करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]

अ) संगणकाच्या इनपुट (Input Units) भागांची चर्चा करा.

अथवा

ब) संगणकीय जाळे यावर विस्तृत टिप लिहा.

प्रश्न 3) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. [10]

अ) संगणकाच्या प्राथमिक मेमरी बद्दल चर्चा करा.

अथवा

ब) इंटरनेट म्हणजे काय? इंटरनेटची वैशिष्ट्ये आणि सेवा याबद्दल माहिती द्या.

प्रश्न 4) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन).

[15]

- अ) ICT ची व्याख्या
- ब) वेबसाईट चे महत्त्व
- क) होस्ट (Host) आणि क्लायंटेल (Clientele) या संकल्पना.
- ड) लायब्ररी नेटवर्क
- इ) फायरवॉल (Firewall)



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6411

[Total No. of Pages : 3

[5817]-203

B. Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-GE : Soft Skill for Library Professionals

(2020 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 300 words : [15]

a) What do you mean by personal skills? Which personal skills do you think are important while writing resume.

OR

b) Explain the components of writing skills.

Q2) Answer in 100 words : [10]

a) Explain the importance of reading skills in librarianship.

OR

b) Explain the group discussion skills.

Q3) Answer in 100 words : [10]

a) Explain the components of SWOC.

OR

b) Explain the importance of 5 R.

Q4) Write short notes in 50 words : (Any three) [15]

- a) Resume
- b) Presentation techniques.
- c) Time management.
- d) Language skills.
- e) Speaking skills.



P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

P6411

[5817]-203

B. Lib.I.Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-GE : Soft Skill for Library Professionals

(2020 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 300 शब्दात उत्तर लिहा. [15]

अ) वैयक्तिक कौशल्य म्हणजे काय? तुमच्या मते Resume मध्ये कोणते वैयक्तिक कौशल्य महत्वाचे आहे?

किंवा

ब) लेखन कौशल्याचे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दात उत्तर लिहा. [10]

अ) ग्रंथपालनामध्ये वाचनाच्या कौशल्याचे महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

ब) गटचर्चा कौशल्य स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 100 शब्दात उत्तर लिहा. [10]

अ) SWOC चे घटक स्पष्ट करा.

किंवा

ब) पाच आर. चे महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) 50 शब्दात टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) Resume
- ब) सादरी करणाचे तंत्र
- क) काल व्यवस्थापन
- ड) भाषा कौशल्ये
- इ) बोलण्याचे कौशल्ये.

